

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MUNINN

Nr. 11

15. Februar 1937

1. Aargang

Sagens Kærne.

Samtidig med, at jeg konstaterer, at ingen af de hidtidige Deltagere i denne Diskussion har truffet Sagens Kærne, vil jeg gøre mit Forsøg paa at vise, hvad det virkelig drejer sig om. Spørgsmaalet er Afrustning contra Oprustning og ikke Krig contra Fred, som saa mange tror. Det kan ikke stærkt nok fremhæves, at saa godt som alle er Fredsvener; det, man saa kan strides om, er Midlerne til Fredens Bevarelse, og her maa man overveje, hvad der i et Land som Danmark vil være fordelagtigst for Folket.

For at blive klar over det, maa man kaste et Blik paa Verdensbilledet af i Dag. Der hersker ingen Tvivl om, at det mest effektive Vaaben mod Krigen vilde være en total Verdensaf-rustning. En saadan Tanke har vist sig uigen-nemfærlig. Folkeforbundet har vist, at Verden mangler Evnen til Samling og Enhed, og Af-rustningskonferencen spillede sammen med Folkeforbundet Fallit. Nu ser man en almindelig Oprustning i Europas Stater samtidig med, at der udtrykkes stadige Ønsker om Fred. Kan Oprustning og Fredsvilje forenes? Ja, saalænge der er Tale om Forsvar. England har hævdet, at Tysklands Militær overstiger, hvad der maa

anses for nødvendigt for et Forsvar. Selv om dette er rigtigt, betyder det ikke Angreb fra tysk Side. Det stærke Militærvæsen er i det store, farlige Spil blot Tysklands gode Makker.

Danmark kan ikke diktere Stormagterne deres Politik, for saa vilde der hverken være nogen Hær her eller andre Steder, men vi maa søge at finde de Forholdsregler, der for vort Lands Vedkommende er bedst. Bør vi da have et Forsvar, eller bør vi afruste? Der kan ikke herske nogen Tvivl. Selvfølgelig skal vi have et stærkt Forsvar. Naar Herman Sørensen spørger: „skal vi længere finde os i dette meningsløse Myrderi?“ maa man svare: naturligvis ikke. Hvordan skal vi værges imod det? Ved at skabe et Forsvar, der udstyret med de moderne Midler kan mildne et eventuelt Angrebs Virkninger. Ingen vil beskyldes Danmark for at ville føre Angrebskrig, og vi saa intet hellere, end at Landet blev forskaanet for krigeriske Indfald. En kommende Krig vil faa frygtelige Virkninger, og det eneste Middel, hvormed Danmark kan værne om Befolkningen og Nationaliteten, er et effektivt, veluddannet Forsvar.

Som Hr. Adjunkt Bertelsen angiver det i sin Artikels Overskrift „Omkring Sagens Kærne“, bevæger han sig hele Tiden omkring den.

Bøger - Fyldepenne - Skolemateriale

samme Priser ved Rate.

Lad os aabne Dem en Konto.

Husk Gyldendals Nedsættelse - vi har Bøgerne!

Erhardt Sørensens Boghandel, Søndergade 9.

Telefon 1.

A. B. har følt sig personlig truffet af mene te- kels Indlæg i Nr. 9 og har valgt at svare paa en Maade, der i sin Skarphed er ukendt i „MUNINN“s Spalter. Jeg kan ikke i m. t.'s Artikel spore andet end en berettiget, saglig Imødegaaelse af H. S.'s Opraab. A. B. op- fatter det som et underfundigt og lyssky An- greb paa Fredsforeningernes Arbejde. Vil an- dre udlægge m. t.'s velmente Ord saaledes? Modstanderens Mening bør ogsaa høres. Naar A. B. spydigt bemærker, at „MUNINN“s Pa- pir er taalmodigt, har han i Sandhed Ret; thi ellers var A. B.'s Artikel ikke fremkommet i Bladets Spalter. Thi: Ce n'est pas l'homme, c'est l'idée!

Et Kapitel for sig er H. S.'s Propaganda. Specielt et saadant Udslag af Fanatismen som Militærnægtelse anser jeg for dumt Vanvid.

I det hele taget er det ikke at haabe, at A. B.'s og H. S.'s Meningsløsheder har formaaet at gøre for stærkt et Indtryk paa for mangen en Gymnasiasts modtagelige Sind.

Erling Mortensen.

Daglejerne.

(Hans Kirk).

Efter otte Aars Tavshed lod Hans Kirk i Ef- teraaret atter sin vægtige Røst høre i den dan- ske Bogverden. Der krævedes unægtelig ikke lidt for at indfri de store Forhaabninger, som man efter Gennembrudsromanen „Fiskerne“ med Rette stillede til hans fremtidige Produktion. Man maa da spørge, om han i „Daglejerne“ indfried disse Forhaabninger og derved hæv- der den fremtrædende Plads i den nyeste so- ciale Litteratur, som han ved „Fiskerne“ med eet Slag erhvervede sig.

Som allerede Titlen antyder, er den nye Bog som „Fiskerne“ en Samfundsroman. Den skil- drer et gammeldags Bondesamfunds Omdan- nelse til moderne Industricentrum og denne Revolutions Følger for den lille Skare fattige Daglejere, hvis Liv hidtil har formet sig som en næsten umenneskelig haard Kamp for Til- værelsen. Ved Anlæggelsen af en Cementfabrik frigøres de fra den fuldkomne Afhængighed af Bønderne, der hidtil har været deres Ulykke, idet de bliver Arbejdere med deres egen Fag- forening, med Ret til at stille Krav og Magt til at sætte dem igennem. I Stedet for Mindre- værdsfølelse, Slavesind, træder Selvbevidsthed, Følelsen af egen Betydning, af at have Magt til „at sætte Maskinen i Staa“. Ved den øko- nomiske Fremgang svækkes samtidig den reli- giøse Trang, som Indre Mission, der før Fa- brikkens Anlæggelse var ved at faa Tag i Be- folkningen, har vakt. I Stedet træder den nye „Arbejdets Religion“, som Fabrikkens Anlæg- ger, Ingeniør Højmer, prædiker.

Hans Kirks fænomenale Evne til at skildre Mennesker fejrer nye Triumfer i denne Bog. Lysende af Liv staar Skikkelserne for os med deres Fortrin og Fejl. Uden Sentimentalitet, med barsk Realisme, med Ironiens Skarpblik, med Sympati og intim Indlevelsessevne afsløres deres Natur til dens inderste Fiber. Hvert en- kelt lille Træk er set og oplevet, grebet ud af Livet selv.

Der er f. Eks. en Skikkelse som Cilius, der efter sit eget ofte gentagne Udsagn har „rendt paa Landevejen som Børste“ og „slaaet en Mand til Krevl“, og som letsindigt har drukket Gaard og Penge bort. Kender vi ikke alle Typen? Overfladisk, sangvinsk indtil det utrolige, stor i Slaget, svulmende af brutal Kraft, suverænt foragtede al smaalig Hensyntagen. Mennesker, mod hvem i Moralens Navn alle Anklager kan rettes, men som man dog ikke kan lade være

Prøv vort lækre

Wienerbrød

R. Bøgebjerg Pedersen,

Skoletorvet. — Telefon 1163.

Det er klart,

jeg kan byde Dem det bedste, jeg har Eneforhandling i Plader for:

Sin Herres Stemme, Columbia, Rex og Crown.

Radio. — Grammofoner. — Foto.

Hj. Skaftø, Søndergade 4.
Telefon 1000.

at holde af, fordi de er saa fulde af ukuelig Livskraft, stærke og i Pagt med det haarde og brutale, hensynsløse Liv selv. — Eller tag hans Modsætning, Marinus, brav, arbejdsom og taalmodig, men svag og forsagt i Modgang. Eller hans Kvindeskikkelser. Tora, stor og djærv, stærk og frodig, aldrig forsagt, respektløs over for alt og alle. Martha, slesk og ondskabsfuld, fuld af Skadefryd over andres Mødgang, den utrættelige Befordrer af al Byens Sladder.

Trods den rent ydre Lighed med „Fiskerne“ er der en iøjnefaldende Forskel mellem den og „Daglejerne“. Den kollektivistiske Ramme fra „Fiskerne“ er bevaret, men det er tydeligt, at der ikke er anvendt lige stor Omhu paa alle Personerne. Cilius og Tora er saa fremtrædende, at de faar Karakter af at være de egentlige Hovedpersoner. — Dernæst er Tendensen tydeligere. Hvad der i „Fiskerne“ var Antydninger, er her fasttømrede Teorier, hvilket naturligvis i nogen Grad maa gaa ud over Objektiviteten, der i „Fiskerne“ var et saa værdifuldt Træk.

Det er klart, at „Daglejerne“ som kollektiv, social Roman betragtet ikke staar paa Højde med „Fiskerne“. Men ved sin store Menneskekundskab, sin Rigdom af Iagttagelser, sit sprudlende Liv, sin Realisme, sit helt igennem virkelighedsprægede, usentimentale Sprog hævder den fuldt ud sin Forfatters Plads i Solen.

Richardt Damm.

Hvorledes

forskellige Personer vilde have stillet sig overfor Problemet »Sagens Kærne«.

Aldous Huxley vilde skrive en Roman med 517 Siders Indledning. Paa den 518. Side vilde han til Gengæld have naaet Sagens Kærne.

Jørgen Laursen Vig: For at kunne give en

positiv Fremstilling og Løsning af dette Problem, maa man først nøje overveje, hvilken Betydning Ordene »Sagens Kærne« rummer. Substantivet Sag har sikkert sin Oprindelse fra det latinske *sagus* eller *sagax* (fransk *sage*); iøvrigt træffer man det ogsaa i Forbindelser som *Saga*, *Sagefemme*, *Saggio*, *Sago*, *Sagn*, *Sagina*, *Sagum*, man taler om en *Retssag*, *Sagfører*, at *gaa sagte* o. s. v. Selv med mit indgaaende Kendskab til næsten samtlige Sprog, døde som levende, vil jeg dog ikke indestaa for, at alle disse Sammensætninger er beslægtede Forbindelser. Ordets Grundbetydning kan udlægges som »Følgelse af et Spor«. Her kommer saa Spørgsmaalet, hvilket Spor man i dette nærmere angivne Tilfælde skal forfølge. Det maa være det andet Substantiv *Kærne*, der, da det staar efter Genitiven *Sagens*, er det centrale. Selv om man som her benytter *Kærne* som et abstrakt Begreb, udelukker det dog ikke, at Ordet ogsaa kan være konkret, hvis »Sagen« f. Eks. er en *Nød* (*Hassel* eller *Val-*). Saa længe jeg ikke er naaet til et mere fremskredent Stadium i Reflektionerne over Betydningsnuancerne, tør jeg ikke udtale mig nærmere.

Paul Sørensen: Jeg har før her i Bladet omtalt en paatænkt *Stratosfærefart*. Naar jeg efter Nydelsen af den ogsaa omtalte *Kasse velsmagende Drik* lagde mig paa en af *Jupiters bløde Enge* og i det fjerne skimtede den *Jammerdal*, der desværre nu er mit *Opholdssted*, vilde det sikkert ikke være vanskeligt at se *Sagens Kærne*. I en saadan Afstand fra de jordiske *Besværligheder* maa man i *Modsætning* til, hvad der nu er *Tilfældet*, være i *Stand* til at dømme klart, skelne godt fra ondt, *Realiteter* fra *Fantasier*. Forøvrigt vilde det nok vække *Glæde*, naar jeg bagefter — baade i *Naturkunds-* og

TOBAK

Cigaretter
Cigarer
Piber
Stokke
Punge

P. D. Thomsen,
Vesterg. 21. Tlf. 1127.

Alt i brugte

BØGER

købes og sælges

ANTIQUARIAT · Aug. Kaa · Nygade 8

Matematiktimerne — fortalte noget om, hvordan man under forskellige Synsvinkler og Planer ser de forskellige astronomiske Ejendommeligheder.

Bent Jørgensen og Erling Mortensen: Hvis ikke MUNINN i sin fremragende Annonce- og Forretningsfører og i Bladets glimrende Redaktør havde saa dygtige Ledere, vilde der være lige saa faa Bogstaver i Bladet og Penge i Kassen, som der indkom Billetter paa MUNINN's Annonce »Søges«. Det var Sagen ikke værd. Og det er Kærnen.

Father Brown.

Uddrag af en nylig udkommen Ordbog.

Fortsat fra Nr. 9.

- Censorer, statsansatte Kraftprøvere.
 Civilisation, Fremskridt, der bevirker, at man i Stedet for at slaas med Næverne anvender Maskiner og Gas.
 Clio, gammelt hedensk Kvindemeneske i hvis Aand der er skrevet en Mængde Bøger til stor Gene for Gymnasiaster.
 Cæsar, Romer, forfalden til Terningspil.
 Dame, Igle eller Bakterie, som særlig angriber Ungersvendens Hjerter. Middel: Stikpiller.
 Dans, bestaar af forskellige Spjæt med Benene, Klappren med Øjelaa-gene samt milde Blikke fra himmelvendte Øjne.
 Diskussion, se under Mundhuggeri og personlige Grovheder.

- Disciplin, forældet Ord.
 Dovenskab, kronisk Affektion i Underdynen.
 Dumpe, frit Fald med Accelerationen V_{tg} .
 Dyrplageri, se Terminsprøve.
 Eksamen, moderne Gentagelse af Slave-riets Ophævelse.
 Elskov, Mavesygdom.
 Elev, Trældyr.
 Energi, Kraftudfoldelse, der kræves i uhyre Grad for at gaa i Lag med en dansk Stil.
 Familie Journal, aandeligt Næringsmiddel.
 Frase, Vending, som hyppigt forekommer i M. G.s Stile.
 Frugt, forbuden — smager bedst. Nærmere Oplysninger faas hos Frkrn. G. J. og l. 2. G. ns.

(Fortsættes i næste Nummer).

Muninn vil i nær Fremtid udkomme i nyt, moderne Udstyr. Vi haaber at dette Fremskridt maa blive hilst med Glæde af Bladets Læsere.

Næste Nummer udkommer Mandag den 1. Marts.

Bidrag modtages senest den 24. ds.

Abonnementsbestillinger fra gamle Elever og andre interesserede modtages gerne. Prisen er 0,90 Kr. pr. Kvartal.

Betal Kontingent til »Huginn« i rette Tid!

Udgivet af Gymnasieforeningen „Huginn“.
 Formand: Jytte Buchter. Kasserer Ejner Sørensen.
 Ansvarshavende Redaktør: Erling Mortensen.
 Tryk: J. Ernstsen, Søndergade 2, Silkeborg.

De gaar aldrig forgæves efter

SKOTØJ

naar De søger den Forretning, der har det største Udvalg — mindste Priser.

Magnus Theibel,
 Søndergade. Telefon 586.

Vi har netop den Sko, De søger.

Vi sælger Fyldepenne

paa Ratebetaling fra
 3 Kr. pr. Maaned.

DANSK PAPIRVARE
 Østergade 14